

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM**Magyar irodalom****1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők**

Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila.

2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők

Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Illyés Gyula, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kertész Imre, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik Géza, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Szilágyi Domokos, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós.

3. Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők

Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

4. Művek a világirodalomból

Választható korok és művek a világirodalomból. Az antikvitás és a Biblia. További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század.

5. Színház és dráma

Színház és dráma különböző korszakokban: Szophoklész, Shakespeare, Molière, Henrik Ibsen, Anton Pavlovics Csehov, Örkény István, Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája – 1-1 mű értelmezése az adott korszak színházi, irodalmi hagyományainak összefüggésében.

6. Az irodalom határterületei

A népköltészet. Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció. A gyermek- és ifjúsági irodalom. A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei. Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása. A virtuális tér műfajai: fanfiction, komment, blog stb. Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában.

7. Regionális kultúra és a határon túli irodalom

Az adott régió, a tájegység, a település múltbeli és jelenkori kulturális, irodalmi hagyományainak bemutatása. A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók, társadalmi problémák irodalmi alkotásokban való megjelenítése. Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból.

8. Témák, motívumok

Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motivikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. Az olvasott művekben motívum, téma változatainak felismerése, értelmezése (pl. hegy, kert, sziget, bűnhődés, vándorlás... stb.).

9. Műfajok, poétika

Műnemek, műfajok, alapvető versformák felismerése, poétikai fogalmak alkalmazása művek bemutatásában, értelmezésében. Azonos műfajú alkotások összehasonlítása.

10. Korszakok, stílustörténet

A kifejezőmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól napjainkig.

Magyar nyelv

1. Kommunikáció

A nyelv mint kommunikáció. Pragmatika. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A kommunikáció működése. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció.

2. A magyar nyelv története

A nyelv mint történeti képződmény. A magyar nyelv rokonsága. Nyelvtörténeti korszakok. A magyar nyelv szókészletének alakulása. Nyelvművelés.

3. Ember és nyelvhasználat.

Ember és nyelv. A jel, a jelrendszer. Nyelvváltozatok. Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség. Nyelv és társadalom.

4. A nyelvi szintek

Hangtan. A helyesírás. Alaktan és szótan. A mondat szintagmatikus szerkezete. Mondattan.

5. A szöveg

A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szóban és írásban. A szöveg szerkezete és jelentése. Szövegértelmezés. Az intertextualitás. A szövegtípusok. Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában.

6. A retorika alapjai

A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitatás, vita. A szövegszerkesztés eljárásai.

7. Stílus és jelentés

Szóhasználat és stílus. A szójelentés. Stílus eszközök. Stílusréteg, stílusváltozat.